

Пам'ятайте
про
Україну!

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

Реклація і Адміністрація:
"Svoboda"
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
(201) 434-3036
УНСоюз: (201) 451-2200

PIK XCI. Ч. 139.

ДЖЕРСІ СІТІ і НЬО ЙОРК. ВІВТОРОК, 24-ГО ЛИПНЯ 1984

ЦЕНТІВ 25 CENTS

JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, JULY 24, 1984

No. 139. VOL. XCI.

В Торонто помер А. Бандера

Торонто. — Тут помер несподівано в четвер, 19-го липня 1984 року, відомий широко студентський і громадський діяч Андрій Бандера, син Степана Бандери. Смерть наступила в наслідок удару серця на 38-му році життя.

Св. п. А. Бандера

Андрій Бандера від зарання життя включився у діяльність Спілки Української Молоді, а відтак Товариства Українських Студентів ім. Міхновського і Союзу Українських Студентів Канади.

Як провідний член ОУН (р) був у Головній Управі Ліги Визволення України, у Крайовій Управі СУМ в Канаді та працював у редакційній колегії тижневика „Гомін України” і редагував її англомовний місячний додаток „Ukrainian Echo”.

раїнських націоналістів, що згинув від большевицької руки, але із-за своєї особистості діяльності.

Покійний залишив дружину та трьох дітей, з яких найстарший син закінчив 13 років життя.

Панахида були відслужені у похоронному заведенні 21-го і 22-го липня ц.р., а похорони відбулися в понеділок, 23-го липня, в Торонто на місцеве кладовище Парк Лон.

Вшанують пам'ять Митрополита А. Шептицького

Союзівка. — В неділю, 29-го липня ц.р., о год. 7:30 вечора, відбудеться тут в залі „Веселка” святочна Академія в пошану Слуги Божого Митрополита Андрія Шептицького під патронатом церкви пресвяти трійці в Кергонксо.

До численної участі в Академії запрошує Марійська Дружина в Кергонксо.

Появилася збірка „Живі смолоски” Я. Славутича

Едмонтон, Альта (М.К.) — Тут у видавництві „Славута”, 72 Westbrook Dr., Edmonton, Alta, T6J 2E1, Canada.

ПОМЕР МИСТЕЦЬ МИРОН БІЛИНСЬКИЙ

Нью Йорк. — Тут помер 21-го липня ц.р. після довгої недуги на 70-му році життя мистець-графік Мирон Білинський.

Покійний був членом ОМ УА, спеціалізувався в розмальовуванні церков, між іншим виконав малюнки в українській католицькій церкві в Перт Амбой і Чикаго. Останньою перед захоронням розпочав розмальовувати українську католицьку церкву в Ютіці.

Панахида за сл. п. М. Білинського буде відправлена в понеділок, 23-го липня ц.р., о год. 7:30 вечора в похоронному заведенні Т. М. Квінн, 35-20 Бродвей, Асторія, Н. Й., а у вівторок, 24-го липня о год. 9:15 ранку Служба Божа в українській католицькій церкві Чесного Хреста, при 31-32, 30-ій вулиці, Лонг Айленд Сіті Н. Й., а відтак похорони на українській православній цвинтарі св. Андрія у Савт Бавнд Бруку, Н.Дж.

Американська преса пише про концерт Ю. Осінчук

Віндгем, Н. Й. — Місцевий тижневик „Віндгем Джорнал” у своєму виданні з 19-го липня ц.р. помістив на першій сторінці велику вістку про концерт молодого українського піаністки Юлії Осінчук, що відбувся в Гантері в суботу, 14-го липня. До статті залучена велика знімка піаністки з поясненням, що її концерт був музично переконливий та дав новий, цікавий вклад у стандартний музичний репертуар.

Внизу під статтею про Ю. Осінчук та мистецькі виступи в українському Гантері є ще поміщена велика знімка із посвяченням парафіяльного дому, що відбулося 8-го липня ц.р. з Владикою Василем Лустеном на першому плані.

СМЕРТНІСТЬ СЕРЕД немовлят в ЗСА помітно зменшилася в останніх двох десятиріччях, але смертність зростає серед дітей, як білих, так і чорношкірих. Особливо помітно зменшилася кількість смертностей, яких причиною є інфекція.

В Лос Анджелесі відбудуться Олімпійські вечерниці

Лос Анджелес. — В суботу, 11-го серпня ц.р., о год. 7-їй вечора у приміщенні „Каставей”, при 1250 Гарвард роуд, Бирбенк, Каліф., відбудуться під патронатом Українського Культурного Осередку Олімпійські вечерниці з бенкетом і забавою.

Ця імпреза запланована з нагоди цьогорічної літньої Олімпіади, щоб дати змогу

українцям, місцевим і змагунам з інших країн світу, зустрінутись і провести час в дружній атмосфері.

Квитки треба замовляти негайно, телефонуючи до Олега Чайковського на число: (818) 981-3196, або інших членів підготовчого комітету. Ціна вступу 30 доларів від особи; студенти 25 доларів. Гратиме оркестра М. Корди; одяг вечірній.

Вийшло нове число „Слова Підгаєчан”

Дітройт, Миш. (З.С.) — Нещодавно вийшло нове число „Слова Підгаєчан”, 1 (29), за червень 1984 року. Присвячено воно 40-річчю „великого ісходу” „Слова Підгаєчан”, орган Головного Комітету Підгаєчан, увійшло в 15-й рік своєї появи. Почало виходити в 1969 році й повільно збільшується періодично дві рази в рік.

„великого ісходу” з Підгаєччини в липні 1944 року. Стаття навітлює обставини, серед яких відбувався масовий вїзд на Захід свідомишої верстви населення. Є також початок споминів Василя Папіжа „До найближчого поїзду”, в якому автор докладніше описує гірші часи.

„Слово Підгаєчан” можна набути в ціні 1.50 дол. з пересилкою (або добровільний даток), вислаючи замовлення разом з оплатою на адресу: Holovnyj Komitet Pidhajeczan, 7409 Greenview, Detroit, Mich. 48228.

У СВІТІ

ГОЛЛЯНДІЯ Є ТРЕТЬОЮ з черги країною, після З'єднаних Штатів Америки і Великої Британії, яка домагається реформи ЮНЕСКО, організації Об'єднаних Націй для справ освіти, науки і культури. Якщо керівники ЮНЕСКО не переведуть зміну у структурі цієї організації, то Голляндія відтягне своє членство, заявив посол цієї країни при ООН Мартін Морік. ЗСА і Великобританія покищо вислали кількочленну комісію, завданням якої є наглядати за реформами в ЮНЕСКО. Якщо їх не буде, президент Роналд Реген зробить рішення в тій справі при кінці цього року.

НЕ ЗВАЖАЮЧИ НА пропагандивну атаку в совєтській пресі проти Західної Німеччини, яка до певної міри дещо бентежить тамшніх урядових осіб, уряд в загальному не зрезигнував ще з надії відродити політику детанту. Канцлер західнонімецького уряду Гельмут Коль і більшість його найближчих співробітників переконані, що співпрацю з Москвою і її сателітами треба продовжувати з огляду на безпеку і започатковану торгівлю із східним блоком на велику скалку. Коль мабуть має на увазі побудову совєтського газопроводу до Західної Європи і недавно підписані торговельні договори між Бонном і Москвою. Атаки Москви на Західну Німеччину сильно зросли відтоді, як Бонн погодився на розміщення американських нуклеарних ракет Першінг 2 і крилатих на території Німеччини.

ПРЕМ'ЄР-МІНІСТЕР Індія Індіра Ганді „пересїяла” свій кабінет і поміняла осіб в деяких міністерствах. Крім прем'єрства, І. Ганді взяла сама міністерство закордонних справ і замінила міністра внутрішніх справ, який, на її думку, не дав собі ради із сікхами й іншими „екстремістами”. Пересунення в уряді шість місяців перед парламентними виборами досить ризикована річ, — кажуть політичні спостерігачі, але І. Ганді, правдоподібно, не мала іншого виходу, бо крім проблеми сікхів в Пунджабі, розрухи почалися також в двох інших провінціях Індії. Крім того, індійські опозиційні партії почали консолідуватися, щоб виступити спільно проти теперішнього уряду.

ПРЕДСТАВНИКИ АРГЕНТИНИ на переговорах у Швайцарії у справі врегулювання Фалькляндських островів, які розпочалися були в Берні, покинули наради і заявили, що з британцями, мовляв, не можна поважно говорити про дальшу долю островів. Як відомо, аргентинці домагалися спочатку самоуправня, а пізніше суверенності для островів, за які йшла війна між Аргентиною і Великобританією в 1982 році, а британці були зацікавлені тільки поправою відносин і співпраці між ними і Аргентиною. Речник аргентинської амбасаді у Швайцарії однак заявив, що розмови ведуться далі за посередництвом швайцарських чинників.

АМБАСАДОР ЗСА В МОСКВІ Артур Гартман зустрівся з міністром закордонних справ СРСР Андреем Громиком і перевіз з ним довшу розмову, заторкуючи важливі міжнародні справи і погіршені в останньому часі відносини між ЗСА і СРСР. Совєтське пресове агентство ТАСС, яке подало що інформацію до відомо, не пояснює про що конкретно говорили Гартман і Громико і чи розмови між ними будуть продовжуватися. ТАСС відмічує, що розмова відбулася на бажання амбасадора ЗСА. Речник американської амбасаді відмовився від коментарів в цій справі і тільки підтвердив, що така розмова відбулася.

МАОЇСТСЬКІ ПАРТИЗАНИ в Перу замордували на протязі одного тижня 92-ох індіанців у трьох селах. Офензива маоїстів, яка розпочалася минулого місяця, покищо не увінчалася успіхом, бо населення в загальному не підтримує перуанських комуністів в боротьбі проти уряду. За що відмову маоїстів карають на горло всіх невірних і антикомуністів, користуючись практикою комуністичних „революціонерів” в Китаї, СРСР, Англії, В'єтнамі, Північній Кореї, Етіопії та інших країнах.

ПРЕЗИДЕНТ РОНАЛД РЕГЕН склав особисто подяку лідерам усіх тих караїбських країн, які брали участь, спільно з американськими воєнками, у висадці на маленьку острівну державу Гренаду, яку кубинський диктатор Фідель Кастро поступово перетворював на свою колонію і розбудовував там ще один комуністичний причілок. Народа лідерів країн Караїбського обшчу з президентом ЗСА відбулася в Колумбії, Південна Кароліна, минулого тижня. Р. Реген пригадав присутнім, що Гренада не ізолюване явище, бо Гавана і Москва поступово намагалися поширити комуністичну диктатуру на цілу південну Америку, загрожуючи тим самим також безпеці ЗСА.

Принц Чарлз — по-мехіканськи

Британський принц Чарлз віддав шану мехіканським спортсменам і їхнім народним традиціям, обравши мехіканський капелюх під час привітання змагунів-інвалідів, які беруть участь у спортозних ігрищах інвалідів у кріслах на колесах, що відбуваються в Бакінгемшарі, Англія.

В. Якимець розповідає про незаконну діяльність в ООН

Нью Йорк. — Володимир В. Якимець був колись викладачем фізики у фізико-технічному інституті в Москві. Тепер, маючи 47 років, він живе з дружиною Аллою в Нью Йорку як колишній бюровий робітник в головній квартирі Об'єднаних Націй, що втратив працю, бо в 1983 році він відмовився вертатись „на роліну” й одержав право притулку в ЗСА.

100 чартеру ООН виразно забороняє працівникам ООН „шукати чи отримувати інструкції від будь-якого уряду”. Але Якимець каже, що він і всі інші совєтські громадяни, які працювали в бюрах ООН, були змушені працювати „під прямими директивами совєтської мідії”. Він мав збирати всі наукові й технічні інформації, і з тією метою став членом Американської асоціації фізиків і як такий мав доступ до всякої технічної літератури й мав контакти з фірмами, що продавали СС СР технічні інформації й продукти „через треті руки”.

Як повідомляє Р. Бернстін в „Нью Йорк Таймсі” з 17-го липня ц.р., В. Якимець каже, що він працював в бюрі планування програм ООН, але він не міг навіть кинувти пальцем без відомо совєтської мідії, а також мусів виконувати всі завдання, які та мідія передавала йому від уряду СРСР, хоч параграф

Бернстін виявляє різницю між працівниками в ООН з демократичних країн і працівниками з комуністичних країн. Працівники з демократичних країн приймають працю в ООН і працюють тільки для ООН, а ті, що з комуністичних країн є робітниками своїх урядів „в отряді” до ООН.

В АМЕРИЦІ

В АМЕРИКАНСЬКОМУ науковому журналі опублікували нові відкриття в дослідженні рака. Дослідники відкрили нові живучі гени, які можуть змінити людські клітини і викликати такі погані наслідки, як недугу рака або „АІДС”. Це однак довелось також до теорії в якій спосіб можна запобігти ростові таких генів. Думують, що теперішні досліді можуть бути першою зіркою у відкритті лікування рака та йому подібних недуг.

СПРАВА ФІНАНСОВИХ потягень Берта Ленса, яка стільки зацікавлення викликувала за часів президента Джиммі Картера, тепер знову вийшла на сторінки преси і її розглядають дуже точно, не зважаючи на те, що судові докождження проти нього закінчилися.

СТРАЙК ШПИТАЛЬНИХ робітників в Нью Йорку та околиці не лише не закінчився, але потягє за собою дальші обмеження лікування. Управлі шпиталів були змушені замкнути дві спеціальні клініки для переполоскування нирок тому, що не було кому їх обслуговувати.

ГОЛОВА РЕЛІГІЙНОЇ секти Сан М. Мун розпочинає свою тюремну кару 18-ти місяців за несплату податків. Він буде сидіти у тюрмі в Денвері, Конн., а його помічники заявили, що тепер перенесуть головну квартиру Об'єднаної Церкви в околиці в'язниці і там вона буде аж до звільнення Муна.

ВАНЕССА ВІЛЛІЯМС, перша негрятянка, яка була вибрана „Міс Америкою” минулого року, викликала, тепер велике занепокоєння серед організаторів того популярного конкурсу. Показується, що у вересневому числі ц.р. місячника „Пентгавз” появиться її знімка без одягу у інтимній сцені з другою жінкою. Хоч „Міс Америка” не заперечує, що така знімка буде, вона однак борониться, що це було зроблене ще перед її „коронацією”.

В ОСТАННЬОМУ ЧАСІ розглядають в ЗСА потребу вживати гелікоптерів у наглих випадках недуги чи поранення. Тепер до того є вже призначення понад 100 гелікоптерів на терені ЗСА і лікарі та лікарні переконують, що поміч і перевезення хворих гелікоптерами рятують життя чи прискорює потрібні наглі хірургічні заходи. Інших однак уважають, що кошти вдержання цих гелікоптерів та їх обслуговування є надзвичайно високі і гелікоптери не можуть бути медичного забезпечення населення.

120 МОЛОДИХ УКРАЇНЦІВ ІЗ ПОЛЬЩІ ВИБРАЛИ ВОЛЮ

Трайскірхен, Австрія. — Як подає пресове агентство Ассошієтед Пресс з дня 20-го липня ц.р., 120 українців, польських громадян, що їхали чотирьома автобусами з Польщі до Риму на прощу, залишилися у цій маленькій місцевості Австрії, прохуючи політичного азилу. Пасажири автобусів змусли водії змінити призначений їм шлях і зїхати до табору втікачів з Польщі що міститься 25 кілометрів від Відня. Директор табору втікачів Віктор Демель ствердив, що це є найбільша група, що від 1982 року спільно забажала залишитися на Заході. В 1982 році 500 польських горожан, що приїхали до Іспанії на футбольні змагання залишилися у Західній Європі.

У обширній вістці про що втечу української групи, що її подало агентство Ассошієтед Пресс, і яку перепорядував „Нью Йорк Таймс”, як також інші американські щоденники подається також висношення, що більшість українців, які є чи були під пануванням Польщі не є православними, а греко-католиками та визнає чус їх число тепер на 50.000.

Далі подається також точні висношення австрійського директора табору польських втікачів в Австрії В. Демеля щодо їхнього статусу в Австрії. Втікачі, яких було в 1982 році лише 380 в тому році знову зросли за шість місяців до 1.812. Втікачі мусять перейти особисту перевірку та мусять докзати, що їх переслідувано в Польщі, вони одержують виказки зі знімками, але можуть своїбісно виходити та повертатися до табору. Міністер закордонних справ Австрії Ервін Ланк, у зв'язку з втечею 120 українців заявив, що кожний втікач, щоб дістати дозвіл перебувати в Австрії мусить мати запрошення на письмі від родини чи приятелів тому, що заморські країни, особливо ЗСА не хочуть приймати імігрантів. Від весни цього року австрійський уряд піддержується того закону, але як це висношують в міністерстві внутрішніх справ Австрії, нікого не відсилають насилу назад до Польщі, навіть якщо немає всіх потрібних даних. Політичні втікачі, коли одержують право азилу в Австрії дістають дозвіл на працю та більшість прав, що їх мають австрійські громадяни.

Директор табору втікачів В. Демель висносив, що найновіше мешканці табору — українці мусять перейти особисте опитування і мине принаймні два-три місяці поки можна буде вирішити їхню дальшу долю.

Усі перші вістки про цей випадок підкреслюють факт, що це є українці, польські громадяни, і що їх в Польщі переслідують.

С. САПЕЛЯКА ЗНОВУ ПЕРЕСЛІДУЮТЬ

Мюнхен, Західна Німеччина. — Як подає бюлетень „USSR News Brief”, що тут появляється, в СССР розпочали знову карну справу проти Степана Сапеляка, українського політичного в'язня.

С. Сапеляк, якому 34 роки, перебував у початках 1970-их років п'ять літ в карному таборі, а від 1978 до 1981 року — на заслани.

С. Сапеляк кив карного табору і п'ять років заслання але опісля кару зменшили до п'яти років табору і трьох заслання. Своєю кару С. Сапеляк перебув на Уралі у славному перемському карному таборі ч. 36, де на заслани більшість політичних в'язнів. В часі свого перебування у таборі С. Сапеляк відкидав усі спроби змусити його до покаяння і зазнав з того приводу побиття та тортуру.

Тепер, як інформують, його декілька разів викликували на переслухання закидаючи йому, що він розповсюджує писани на машині програми, що їх передають із заходу, зокрема „Радіо Свобода”.

Після закінчення карі С. Сапеляк повернувся в Україну і замешкав у рідному місті — Харкові. Якщо тепер його знову арештують, йому грозить 15 років ув'язнення.

В часі перебування вчовники КГБ твердили, що вони мають копії вірши Сапеляка і його адресу, які вони знайшли у жінки, що старалася перекратитися через кордон СССР. На шій підставі йому тепер закидають „протисовєтську пропаганду” по 62-ій точці карного кодексу.

Вперше під таким самим закидом С. Сапеляк був арештований у 1973 році, коли він замінив совєтський прапор на український в селі Росохі Тернопільської області. В часі суду проти нього, закидувано йому також, що він збирав націоналістичні бойові пісні. Його заасудили тоді на сім років ув'язнення.

АМЕРИКАНСЬКИЙ АДМІРАЛ

в спочинку Гаймен Дж. Ріквер стоїть під закидом, що він діставав великі подарунки від фірми Дженеарал Дайнемік, яка буде підводити нуклеарні човни. Він діставав ці подарунки ще тоді, коли був у активній службі. Тепер спеціальна комісія Уряду розглядає цю справу.

У СТЕЙТІ НОРТ ДАКОТА розпочали ліквідувати архів, які займають багато місця, а не є вже нікому потрібні. На початок виключено 19 тонн паперів з відділу для служби населенню і його використовують для перевірки на інші архіви в Стейті. Ця робота коштувало б 96.000 доларів річно.

СВОБОДА SVOBODA

SVOBODA USPS (30-42) ISSN 0274-6964 is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Subscription: 1 year — \$40.00, 6 months — \$22.00, 3 months — \$12.00. UNA members: \$7.50 — 6 months, \$15.00 — 1 year. Change of address — \$1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to: "Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J. Статті і дописи підписані авторами, не несуть відповідальності за зміст. Редакція не відповідає за зміст надісланих матеріалів. Незадоволені матеріали повертаються тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік \$40.00, на півроку — \$22.00, на 3 місяці — \$12.00. Для членів УНСОУ \$7.50 на 6 місяців, \$15.00 — на рік. За кожну зміну адреси — \$1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Вашігтон перехопив ініціативу

Зовнішня політика комуно-московської імперії — це продовження колишньої традиційної російської політики, яка проявлялася у систематичному поширенні свого панування на все нові й нові народи, всіма можливими засобами, щоб таким чином заманіфестувати основне сучасне російське явище: непроминаючі російські традиції месіанізму з постійною підозрою до чужого зовнішнього світу, який Москва — колишня й сьогоднішня — вважає ворогом Сходу і противником розвитку диктаторських систем поневолення.

Очевидно, теперішні совєтські керівники працюють іншими, більш вишуканими, методами, сучасний СРСР став лідером кількох так званих „соціалістичних держав“, а використавши наівну політику детанту і озброївшись модерною зброєю, став надпотугою, а його вплив на світову політику і баланс мілітарної сили в світі зріс до тієї міри, що став загрожувати демократичним вільним країнам Заходу. Ніхто вже сьогодні не сумнівається, що совєтська зовнішня політика є на послугах поширення комуністичної гегемонії на цілий світ, але для цього насамперед треба зламати психічно вільні ще країни і ракетами, морською й повітряною фльотою, нуклеарною зброєю та іншими засобами і масивною пропагандою, до якої тоталітарні держави все приділяли велику увагу, заставити Захід покортисися і не супротивлятися совєтським експансивним тенденціям.

Першою людиною, яка вповні зрозуміла і до основ збагнула совєтські заміри — це президент З'єднаних Штатів Америки Роналд Реген і тому якраз проти нього совєтські засоби масової інформації розвинули брудну, брехливу, і підлу пропагандивну кампанію. Ще ніколи перед тим, совєтські газети не були переповнені такою зливою бруду проти президента закордонної держави, включно з образливими карикатурами аж до підозріння у „психічній хворобі“, як під теперішню пору за владування помершого суперкагебіста Юрія Андропова і теперішнього старця-манекена (бож імперією керують кагебісти і військові) Константина Черненка. Чому? Відповідь на питання — легка. Совєтським речникам не вдалося змусити ЗСА піти з СРСР на „компроміс“ в душі колишньої політики капітулянтства, чи як її модерно називали „політики детанту“, а тим більше на задержання статусу кво у світі щодо роззброєння, зокрема редукції міжконтинентальних нуклеарних ракет далекого і середнього засягу, без жадної контролю і визнання за СРСР стану посідання не тільки над давніше поневоленіми Москвою народами, але також над сателітами й недавно окупованим Афганістаном, який пручається у московському зашморгу.

Скрахувала також совєтська політика на відтинку послаблення Північно-Атлантийського оборонного Союзу (НАТО) і старання, щоб Західна Європа, відсепарувавшись від ЗСА, повела свою власну закордонну й оборонну політику. За часів детанту все було навпаки: тактика розгара була в руках Москви і звідти походили всіякі „мирні ініціативи“ за ширмою яких проходили посилені зброєння і закріплення диктаторської влади в себе вдома й сателітних державах.

З приходом до влади в ЗСА президента Р. Регена часи кардинально змінилися. Вашігтон перехопив ініціативу в озброєнні, зовнішній політиці, поширюючи концепцію визволення поневоленіх народів. У світі розпочалася ера реальної політики, повіяли нові свіжі вітри для надії численних пригноблених націй. Іншими словами — політична ініціатива цілком випала з рук Москви і за мурами Кремля почали денервуватися тамошні лідери, вхопившись тепер за тактику застрашування і совєтське „нет“ появилася на кожному форумі. За словом „нет“ пішла в рух пропагандивна машина, про яку ми вже згадували вище.

Покищо невідомо, як реагуватиме Москва на чергову ініціативу Вашігтону у справі роззброєння і заборони продукції антиракетної зброї, важливо, що сама ініціатива не виходитиме з Москви, а це ставить цю імперську країну в дуже незручну позицію і вказує на послаблення її загальних впливів у всьому світі.

Знавши Совєтського Союзу твердят, що важко, а навіть неможливо, порівняти совєтську пропаганду з американською, чи взагалі із західною пропагандою, бо совєтська пропаганда є особливим продуктом совєтської системи. Перш усього треба відмітити, що совєтська пропаганда в основному є органом пропаганди партії, комсомолу і КГБ (Комітет Госуларственной Безпечности), які є тісно пов'язані з виконанням її праці. До неї належать, чи вірніше, їй підпорядковані: всі часописи й журнали, всі мережі телебачення і радіо, кіно, театри, письменники, артисти композитори, а навіть офіційна Церква. Крім усіх цих організацій, кожний завод, колективне господарство, лічниця, будівельні власті і всі військові одиниці, без винятку, є причетні до дії пропаганди. Кожний директор, адміністратор, керівник, президент, членів Політбюро ЦК КПСР (а якщо хтось з них звільняється з цього становища, його портрет мусить бути негайно усунутий), написів з відповідними кличками (як: „Народ і партія — це одне“, стінна газета, яка виходила місцеві розпорядки партії, почесна стіна з фотографіями робітників т.зв. продукційних проєктів, як рівнож всякого роду плакатів із закличками та цитатами з промов совєтських атавжів, чисел і відсотків перевиконання планів продукції). Такі числа, що не мають нічого спільного з реальністю, бо вони ніколи не є виконані, є повипущені всюди.

Плакати, клічі, написи... На стінах усіх поштових урядів, починаючи від індивідуальної збірки поезій — один пройдений період духово-інтелектуального злету, авторове утвердження життя вольно пріорітетів, відзеркалення інтимного світу поета, плід покладених „трудів“ у поетичному себевиявленні. Все те назване разом, а то й окремі компоненти цілості, складаються на відчуття досягнення у поетичному „званні“, на особистий трофей, на який поет собі заслужив і має право ним гордитися. Хоч Остап Тарнавський не належить до тих, що звикли пишати, його творчий дорібок говорить сам за себе: збірки поезій „Слова і мрії“, 1948, „Життя“, вінок сонетів, 1952, „Мости“, 1956, „Самотне дерево“, 1960, збірка есеїв „Туга за містом“, 1966, збірка новел і нарисів „Камінні ступені“, 1979 — це наскрізь замітні зупинки його інтенсивної мистецької праці в літературі й водночас безсумнівного творчого зростання. Чотирирічні проміжки між дотеперішніми поетичними збірками Остапа Тарнавського вказують на розважливе, неквапливе готування окремих творчих циклів у автора.

Степан Жекецький

СОВЄТСЬКА ПРОПАГАНДА

ловного поштового будинку в Москві, до найлухшого закутка „необтної родини“, висить плакат з цитатою Леніна: „Без пошти і телеграфу соціалізм є пустою фразою“. А на фронтній стіні дому Профспілки в Москві і в біржах керівників кожної профспілки по всій країні, є інша цитата цього самого московського-комуністичного пророка: „Профспілки (юні) — є школою комунізму“. Цікаво, чи цей вислів також стосується до польської „Солідарности“? Над дами кожної електростанції є написи: „Комунізм — це потуга СРСР плюс електрифікація всієї нашої країни“. Кожний совєтський директор, великий чи малий, добре знає, що в разі контролі операції його інституції, йому можуть простити за невиконання квоти, пиятику, крадіжки, прогули праці, корупцію йому підлеглих, або його самого — але ніколи, не простять, якщо він не догляне порядку з тими всіма портретами, кличками, написами і числами.

Пропаганда затрує від дитинства

Кожний совєтський горожанин є споживачем совєтської пропаганди, починаючи від дитячого садка, де він, чи вона, починають бути членами колективгуртки. (Всі ці заклички, портрети, плакати, стінна газета тощо, висять на стінах навіть дитячих садків). Залежно від віку, соціального становища, рівня освіти, партійності чи не партійності, всі є кормлені совєтською пропагандою у такій формі, яку власті вважають, що вона для них зрозуміла. Яка б не була чи-

му не приїде в голову, щоб назвати свого сина „Леб-реж“ (Леонід Брежнев), чи „Конченко“ (Константин Черненко), або свого доньку „Пропрога“ (Продукційна програма). Усе це тепер цілком змінилось. Сьогодні молоді (і не цілком молоді) совєтські горожани не виголошують революційні клічі, а переполюють назви західних фірм. Слова „Честерфілд“, „Панасонік“ або „Астон Мартін“ багато голюбше промовляють до них як — „Свобода“, „Рівність“ і „Революція“. Закордонне вбрання подобається в ССР не тільки ради доброї якості матеріалу. Вартість пари джинсів циниться вище тим, якщо в них на задній кишені є напис „Мустанг“ або „Лі“, а дешевше коштують тому, що немає жодного напису. Сорочка з написом „Кока-кола“ або „Я люблю Нью Йорк“ є там дуже модні. Якщо хтось не має грошей чи можливість придбати собі правдиву закордонну сорочку, то може купити собі, з тими самими написами, совєтського виробу. Та сорочки совєтського виробу з тими самими написами, але кирилицею, дуже дешеві і їх ніхто не хоче купувати.

Уже не вірять

Однак ті добрі часи для совєтської пропаганди давно минули, коли більшість совєтських горожан відгукувалася на кожний, навіть суперечний заклик партії — „будувати фабрики в Сибірі“, „боронити свободу в Іспанії“, як захоплено вимавувала хоругувками і портретами своїх провідників на парадах, дуріла із захоплення, коли мала надгоду побачити Леніна, Троцького чи Сталіна навіть здалека, носила червоні стяжки на своїх грудях та давала своїм дітям „революційні“ імена, як „Владлен“ (Владімір Ленін), „Мелор“ (Маркс, Енгельс, Ленін, Октябрська Революція) чи просто „Індустрія“. Правда, народ усе ще вважає на паради і вимаху хоругувками і портретами вождів, але люди є готові викинути їх на сміття, як ім хтось розкаже. Сьогодні вже ніко-

Пропаганда затрує від дитинства

Кожний совєтський горожанин є споживачем совєтської пропаганди, починаючи від дитячого садка, де він, чи вона, починають бути членами колективгуртки. (Всі ці заклички, портрети, плакати, стінна газета тощо, висять на стінах навіть дитячих садків). Залежно від віку, соціального становища, рівня освіти, партійності чи не партійності, всі є кормлені совєтською пропагандою у такій формі, яку власті вважають, що вона для них зрозуміла. Яка б не була чи-

Роман Кухар

ПОЕЗІЯ ВРОДИ Й МИРИ

Остап Тарнавський. „Сотня сонетів“, Об'єднання Українських Письменників „Слово“, Філадельфія-Торонто, 1984, ст. 104.

Від останньої збірки поезій з 1960 року проминуло близько чверть століття — за той час поет Тарнавський став сесеїстом і новелістом. У прозорій збірці „Камінні ступені“ проявив він хист і майстерність автора психологічної новели з прикметною своєю літературній методі поетичного орнаментико. Проте цього не досить Тарнавському-поету, найвища пора повернутись нашою Пер-Гінтові до його ліричної Музи Евтерпі. Отак і дійшло до четвертої зустрічі О. Тарнавського з поезією. Читачам, ознайомленим краще з прозовою творчістю Тарнавського, цікаво познайомитися вдруге з О. Тарнавським-поетом. Тільки видана його збірка „Сотня сонетів“ дуже чітко характеризує поетичний стиль її автора. Невипадково вибрав Тарнавський ще раз улюблену форму сонета

технічним засобом свого виразу. Порада Миколи Зерова щодо першества сонета — його „прекрасної пластички і строгого контуру, добірного стилю й залізної колії“ між іншими метричними й жанровими формами поезії завжди зобов'язувала Тарнавського, з його замилуванням до порядку, рівноваги, класичної простоти. Особливо ота „тиха величність“ (визначальна формула античного еліністського мистецтва) для мислителя і естетата Тарнавського куди суттєвіше й важливіше від гучних та елюквентних тем поета-народного трибуна. Муза О. Тарнавського радше продукт інтелектуального, як образного мислення, для якого основніце „що“ сказати, аніж „як“, дарма що зміст його творчого переосмислення дійсності завжди супроводить добірна форма.

де хароводи зір злялись у столох з безмежного небесного вікна у безвість вєсєвіту, де з мір, без дня, щоб у мєні заговорити вголоє.

(О. Тарнавський: „Голос“)

Марія Голод

До Міки...

(На свіжу могилу Марії Зеленої)

Досить велике львівське товариство збиралося у Міки. Це бували й товаришки зі школи, своїми їй рідні, знайомі, приятелі місцеві, і навіть заморські: товариство барвисте, цікаве, небуленне.

Міка жила на кінці нашого міста, як ми жартували, під самою рогачкою. Перед хатою пишалось прекрасне деревце горобини, не можна було по дорозі забулдути. Часами товариство збиралося на весні, горобина повна цвіту кликала нас так привітно, як і сама господиня. Коли ж це бувало весенні ягідки обіщували нам якісь вишукані смаколики: Міка знала, як готувати й пекти. Якщо це було в зимі, пташки сиділи поміж гілками, наче на ялинці, запрошували на цікаві розмови й погідну шасливу годину з Мікою.

Це було дерево життя Мікиної родини і наше. Ухали ми туди, як до давнього романтичного Львова; бо Міка була втіленням усього добра, що нам діалося в часі, коли ми ще були підлітками, чи молоденькими дівчатами й хлопцями. Так я завжди і казала: „Іду до Міки, до Львова, до моєї молодості, до моїх поривів і бажань...“

Міка, або офіційно Марія Зелена, з роду Лешкович-Бачинська, була рідкісно небуденною людиною. Мала вона багато талантів, уміла багато чого робити і багато чого навчити, багато чого мудрого порадити. Та над усе визначалася якоюсь невольником делікатністю, що робило її улюбленою приятелькою, товаришкою, співробітницею для усіх, хто її знав. Для своєї близької і дальшої рідні була остостою, місцем привітного перебування, джерелом доброї ради й допомоги та осередком родинного життя.

Для мене — Міка була ще Мікою, до Львова... Уже не поїдемо більше до Міки, до Львова...

ВЕЛИКОБРИТАНІЯ І АРГЕНТИНА

розпочали на неутралній території Швайцарії перші вступні розмови для врегулювання Фалькляндських островів і зменшення напруження між обома державами, яке постало у висліді короткотривалої війни в 1982 році. В короткому комунікаті опублікованому майже одночасно обома сторонами в Берні, речники обох урядів заявляли, що вони є готові розпочати серію серйозних розмов, посередником яких є швайцарський уряд. Різнити в поглядях на цю справу великі, бо аргентинці бажавоті говорити про суверенність двох островів, а британці зацікавлені тільки відносно співпраці з Аргентиною у зменшенні напруженості. Обидві країни вели 10-тижневу війну на Фалькляндських островах, які знаходяться 450 миль від берегів Аргентини у південному Атлантику.

ЛЕРРІ СПІКС

речник Білого Дому, заявив, що президент Роналд Реген планує в наступних кількох днях відвідати стейти Нью Джерзі, Джорджію і Техас, і на публічних зібраннях опрокинути закляди, які робили демократи на Конвенції у Сан Франсіско так самому президентові, як теж цілий його Адміністрації. Згідно з повідомленням з Білого Дому, президент Реген не мав в плані починати кампанію за перевибір тепер, але шойно по Конвенції Республіканської партії.

НЬЮЙОРКСЬКИЙ МЕЙОР

Едвард Кач висловив вдволення з промови проповідника Джейса Джексона, в якій він перепрошував живід за деякі свої вислови, кваліфікуючи його в очах живід як антисеміта. Олішач мейор Кач твердив, що шойно майбутнє покаже наскільки його „перепросини“ були дійсно щирі, чи тільки для ефекту конвенційних делегатів.

діячів ОДВУ Михайлові Середовичеві з Сиракуз, Молиту провів о. митрат Степан Тиханський, а головну промову про світла й тіні „Ольжичівка“ сказав один із її співговорників Володимир Різник. Підкреслюючи у своїй промові вартість і значення оселі, її літніх таборів молоді, говорив про культурно-освітню діяльність оселі, згадуючи про з'їзди, зустрічі й різні ініціативи, що на протяжі двадцяти п'яти років відбувалися на оселі, він забув згадати також про мале зацікавлення оселею серед доволішніх мешканців українського походження, що з черги у великій мірі відбивалося на постійному розвитку оселі. На закінчення промови-хвилинно мовчавки присутні вшанували пам'ять усіх будівників оселі. Коротким словом управителя оселі Володимира Зуляка й роздачею грамот заслуги жертводавцям за розвиток оселі, що її провів голова ОДВУ д-р Богдан Шебунчак і скарбник центральної управи ОДВУ М. Андрійко, закінчено обід та офіційну частину програми, яка мала також „свої світла й тіні“.

У концертній частині, що розпочалася ще під час обіду, коли на залі гомоніли люди, а офіційники розносили тарілки з „ястємем і літємем“, при шарудінні вітряків і безустанній недиспозиції мікрофону й гучномовців (постійні, вже традиційні недомогання подібних імпрез!) декілька пісень із не дуже підходящою тематикою проспівала Євеліна Бельош, яка і продеклямувала мелодеклямації — у радше меланхолійною звучанні. Йї акомпанював на розстроєному фортепіані композитор-піаніст Леонід Вербицький. Не повелось і бандуристів-гітаристів Романові Левичкому, який у двох піснях аж ніяк не міг „переспівати“ розгомонілу публіку... Більше шість і поводження мали трое виконавців у продажі своїх грамофонних платівок і звукозаписувачів, які з неабияким успіхом після закінчення імпрези продавали Е. Бельош та Л. Вербицький, а цим комерційним ділом — в заступстві бандуриста Р. Левичкого займалися ділові й завжди присутні на таких імпрезах свого мужа і батька — його дружина Ірина і дочка.

А друга рунда (знову ж таки за д-ром Л. Рудницьким)

розпочалася рано-вранці, як у кого: гімнастикою (радім проухом у літньому таборі, підняттям прапорів на машти й молитвою), смачним сніданням у ідальні (таборники у власній таборовій кухні) та в 11:30 годині Божественною Літургією у церкві, яку відправив о. кирилошанин Богдан Левичкий, парох церкви в МекАду й дочерньої церкви на „Ольжичівці“. Під час Богослуження співав гарно мішаний хор під диригентурою Василя Пізюра. Чимала кількість осіб, обох полів, прийняли Святе Причастія, а до вірних, у числі понад 300 людей, (таборники, доволішні мешканці, літники й учасники Шенандоа, о. Іван Бура. Серед присутніх на Богослуженні, крім членів Головної Управи ОДВУ й УЗХ, були також два заслужені священники о. митрат Степан Тиханський й о. митрат Іларій Врублеский.

Після малої передішки, у просторій залі, де в суботу відбувалася забава, біля 200 гостей зібралось для офіційного — святого відзначення 25-ти ліття оселі. Точно о 2:30 годині бенкет відкриває коротким словом д-р Наталя Пазуняк, передаючи дальший провід програми одному із

На цьому мій репортаж про відзначення 25-ти ліття Закінчення на ст. 6.

ВІСТІ УКРАЇНСЬКОГО МУЗЕЮ

ч. 17 Липень 1984 р.

Яким є Український Музей у Нью Йорку

Про те, яким є Український Музей у Нью Йорку, можна почути не завжди правдиві опії. Вони не є виразом злої волі, а радше неповідомленості громадян про розвиток Музею протягом останніх років.

Дехто вважає, що це є музей Союзу Українок Америки. Правда, великою і тривалою заслугою США було заснування Українського Музею в Нью Йорку в 1976 році. Десятиліттями велася дискусія про потребу такого музею, про те, який характер він повинен мати: народно-го мистецтва, чи образотворчого взагалі, чи тільки модерного мистецтва. Українська громада, мабуть, не виїшла б зі стадії розмов та побожних побажань, якби не Союз Українок Америки, який з типовою для нього рішучістю, і дловитістю здійснив що ідею та заснував Український Музей. Однак УМ не є ні частиною, ані відділом, ані музеєм Союзу Українок Америки. Він є незалежною установою, зареєстрованою американською владою, з власним окремим статутом, і власним членством. США однак залишилася далі, так би мовити, опікуном музею. 64 відділи США є спеціальними членами музею, платять щорічно 100 дол. членського внеску. 34 відділи і 5 округних управ США стали його меценатами, жертвуючи не раз по кілька тисяч дол., а 6 відділів є добродійцями, пожертвувавши від 500 до 999 дол. Є очевидним, що швидкий розвиток Українського Музею великою мірою завдячує підтримці з боку США.

Дехто вважає, що УМ є лише етнографічним музеєм. Правда, основою УМ була етнографічна збірка США. Ще в 1930-их роках США придбав зразки народної нощі в Кооперативі Народного Мистецтва у Львові. Деякі з них були виставлені на світовій виставці в Чикаго в 1932 р. Ця збірка зростає і в 1976 році, коли засновано Український Музей, мала близько 700 об'єктів. Етнографічна збірка УМ має сьогодні коло 2,500 об'єктів, здебільшого подарованих, а частково куплених. Етнографічна збірка складається з кількох десятків зразків народної нощі з різних областей України, рушників, вишивок, килимів, кераміки, дерев'яної різьби, писанок.

Етнографічна збірка має найбільший успіх саме в наш час, коли в Америці збільшилось зацікавлення етнічними культурами і народним мистецтвом взагалі, і коли етнічні групи намагаються закріпити свою індивідуальність і зберегти свої національні традиції в культурній мозаїці Америки.

Поміняються деякі наші громадяни, що дивляться на нашу етнографічну збірку і наші етнографічні виставки з побажливостю, мовляв, писанками та вишивками „України не збудемо“. Таких претензій ніхто не має.

Проте через роботу Українського Музею ширяться певні інформації про Україну, дається нагоду відвідувачам з усіх частин світу пізнавати культуру нашого народу й рівночасно набиратись пошани до нього. Сам факт, що з усіх імміграцій до Америки тільки українці та жиди зуміли організувати музей на високому професійному рівні, мусить викликати серед українців і не-українців почуття пошани до нас як групи.

Від самого початку постанови УМ, його керівництво мало план зробити його репрезентативним музеєм української культури в різних її формах. Так створено Історичний відділ, до якого входить Архів фотографій з життя українських громад в Америці та з України. Архів ведеться професійно: всі фотографії описані, записані до каталогів, посортовані, загорнуті в безкислотний папір, щоб запобігти їх знищенню. З кожної важливої фотографії робиться копію, яку зберігається в окремому приміщенні. Численні експонати з Архіву фотографій можна нині побачити на виставі „Історія української імміграції в Америці“. До Історичного відділу належить Нумізміатична збірка, яка вже має 90 монет, які вживались в Україні в 17 столітті, паперові гроші Української Держави (1918-20), медалі та відзначення історичної вартості. Історичний відділ має українські паспорти, офіційну мапу з 1918 р. та інші об'єкти.

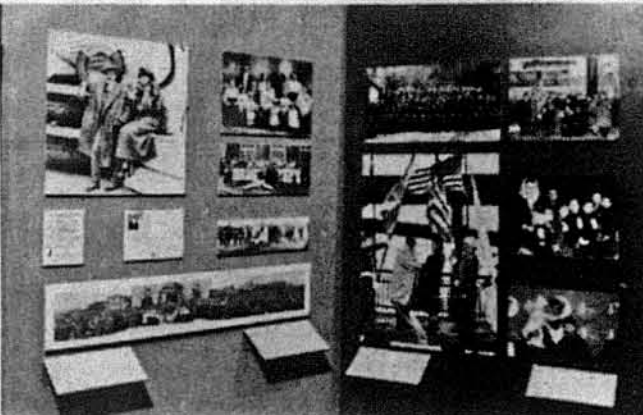
Третім відділом буде Образотворчий, який міг би бути вже відкритий, якби музей мав більше місця. В цьому відділі маємо 43 акварелі й 55 рисунків Никифора, 6 картин О. Новаківського (подаровані д-ром О. Кудриком), три картини Михайла Нечитайла-Андрієнка (українського маляра з Парижу, який перед своєю смертю подарував їх нашому музеєві), рисунки Олени Кульчицької, Михайла Бервінчака, дві картини Анатолія Коломийця, три картини Аркадія Оленського-Петриши (подаровані мисткинею) і 5 картин Христини Оленської (подаровані Іваном і Марією Оленськими). Кілька наших громадян у своїх заповітах відписали Музеєві картини Грищенка та інших мистців. Багато з вищезгаданих картин зберігаються поки що в приватних домах, бо Музей не має місця де їх примістити.

Маючи ці три основні відділи, Український Музей зуміє ще краще інформувати відвідувачів про здобутки української культури. Навіть якщо відвідувач прийде до музею, щоб подивитися на українські писанки, чи килими, (прочитавши про ці виставки в „Нью Йорк Таймс“ і чи інші американські газети), можна сподіватися, що при цій нагоді вони відвідають наш образотворчий чи історичний відділ і матимуть нагоду пізнати українську культуру в її різних формах.

ВИСТАВКА ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ІМІГРАЦІЇ

Загальний вид виставки „Історія української імміграції в Америці“, відкрито 19 травня 1984 р.

Фрагмент виставки „Історія української імміграції в Америці“. У лівому кутку згорі — знімок скульптора Олександра Архипенка з дружиною Анджелікою на пароплаві у Гамбурзі перед відлітанням до Америки, 1923 рік. У правому нижньому кутку — знімок Надії Світличної з дітьми, що прибула до аеропорту ім. Кеннеді в Нью Йорку, 1978 рік.

На відкритті виставки приїхали американські українці третього покоління, які подарували Музеєві знімки, частково з минулого століття, деякі з них показані на виставці. Шість осіб у лівій частині фотографії належать до родини Баволак-Йонкович, яка передала Музеєві коло 150 знімків. У центрі фотографії — Марія Шуст, директор Музею. Праворуч від неї — Андрій і Геня Кейбіди з Нью Джерзі, які подарували Музеєві багато родинних фотографій, зроблених на початку століття. Далі — Христиня Певна, завідувача музейною колекцією фотографій, д-р Богдан Цимбалістий, голова управи Музею і д-р Мирон Куропась, куратор виставки.

Члени товариства „Український Музей“ і гості на відкритті виставки „Історія української імміграції в Америці“.

Фото — Осип Старостяк.

Уривки з передачі „Радіо Свобода“ про виставку „Історія української імміграції в Америці“

Фотографії, документи, публікації тощо віддзеркалюють життя кількох поколінь українців в умовах свободи і вільного виявлення ініціативи, а також досягнення американських українців у зберіганні їхньої культурної спадщини та їхній внесок у життя американського суспільства.

Знімки з кінця минулого та початку цього століття показують українців на роботі біля вугільної шахти у Пенсильванії та палубу океанського пароплава, наповненого іммігрантами. Українці, що тоді переселялися до Америки, здебільшого були безземельними бідними селянами з Західної України. Були також евангелісти (штундисти) з Наддніпрянської України, що тікали від релігійних переслідувань.

У відділі виставки „Культурне життя американських українців“ показано перші хори, засновані в 1890-их роках. Велика афіша рекламує виступ українських танцюристів у приміщенні

Метрополітен Опері в Нью Йорку 1931 року. На фотографії 1950-их років фрагмент вистави „Лісова пісня“ Лесі Українки у виконанні Театру-Студії в Нью Йорку під керівництвом колишніх провідних артистів театру „Березіль“ Йосипа Гіряка та Олімпії Добровольської.

Фотографії ілюструють досягнення українців у галузі техніки і економіки: міст через ріку Міссісіпі проєктувала фірма у Нью Йорку, яку очолює інженер Мирон Лепкалюк; багато кранівців і підприємств належать українцям.

Серед матеріалів, що свідчать про політичну діяльність українців в Америці, є знімки масової демонстрації у Вашингтоні в жовтні минулого року, коли тисячі українців з'їхалися з усієї Америки, щоб вшанувати жертви масового голоду в Україні 1932-33 років і повернути увагу світу до злочинів комуністичної влади.

Л.Д.

Успіх писанок

Уже сьомий рік підряд весною Музей улаштує виставку писанок, яка цього року тривала від 17-го березня до 6-го травня і приваблювала натовпи відвідувачів. Писанки з колекції Музею були згруповані згідно з символами, зображеними на них: символ сонця, безконечник, рослини, тваринні, геометричні і християнські символи.

Про виставку писала низка американських газет, зокрема, „New York Times“, „Daily News“, „New York Post“, „Village Voice“.

Марта Яцущо керує заняттями з писання писанок.

Фото — Дарка Байко

КУПИТЕ КАТАЛОГИ ВИСТАВОК УМ

„Втрачені архітектурні пам'ятки Києва“, автор Тит Геврик, ціна 6 дол., поштові видатки: 3-тя кієська дол. 1.50, 1-ша — 2.25.

„Історія української імміграції в Америці: збереження культурної спадщини“, автор Мирон Куропась. Каталог містить велику вступну статтю і 250 ілюстрацій. Ціна дол. 12.50, поштові видатки: 3-тя кієська дол. 1.75, 1-ша дол. 2.75.

При замовленні зазначайте якою мовою бажаєте придбати каталог — українською чи англійською.

„Майже щодня в будні приходили класи з американських шкіл учитися писати писанки, було кілька груп дорослих з американських організацій. У суботи і неділі вчилися групи з дорослих і дітей, які реєструвалися індивідуально телефоном.“

ПЕРЕСУВНА ВИСТАВКА УМ У СТЕЙТОВОМУ МУЗЕЇ В ТРЕНТОНІ — „УКРАЇНСЬКЕ НАРОДНЕ МИСТЕЦТВО“

21 квітня — 17 червня 1984 р.

Загальний вигляд виставки українського народного мистецтва в Стейтовому Музеї в Трентоні.

Фото — Денис Стахів.

Прийняття в день відкриття виставки українського народного мистецтва в Стейтовому Музеї в Трентоні.

„Народне, образотворче і керамічне мистецтво“

„Українське народне мистецтво“ — каталог пересувної виставки УМ

Каталог пересувної виставки „Українське народне мистецтво“ склали куратор виставки Любов Волицька. Ця чудово оформлена ілюстрована англійською мовою книжка може служити не тільки як каталог, в якому докладно описано 88 виставлених об'єктів, але також як матеріал для широкого читача, бо каталог містить популярно написаний ілюстрований нарис

про українське народне мистецтво. На знімках є і полтавські дівчата, сфотографовані в народних строях у кінці минулого століття, і дві пари молодих у весільному одязі, зняті на початку цього століття, одні — в Буковині, другі — на Гуцульщині, і багато інших ілюстрацій. Мистецтво оформлення — Марія Шуст. Ціна каталогу 5 дол., поштові видатки: 1 дол.

У заголовку — переклад назви статті Патрісії Маларчер у газеті „Нью Йорк Таймс“ за 6-те травня 1984 року. Автор пише про три нові виставки в Стейтовому Музеї в Трентоні: кераміка Беннета Біна, картини Джорджа Гріна і виставка українського народного мистецтва, що і влаштував Український Музей у Нью Йорку („з великим смаком“ — на думку автора).

Патрісія Маларчер відзначає, що враження від цих трьох виставок навівають думки про зв'язки між традиційним народним мистецтвом і працями сучасних українських мистців. Автор бачить разючий зв'язок між керамічними виробами американця Біна і різноманітними писанками. В статті подано інформацію про писанки, взяті з одного з видань УМ, що продавалися в крамниці Стейтового Музею в

Ілюстрація на запрошенні на відкриття виставки українського народного мистецтва у Стейтовому Музеї в Трентоні. Фрагмент вишивки на рушнику ХУІІІ сторіччя з Київщини.

„Втрачені архітектурні пам'ятки Києва“ — пересувна виставка УМ

Від 4-го до 30-го березня 1984 року виставка відбувалася у мистецькій галерії Дейтонського університету в Огайо. Виставка привагла багато відвідувачів, зокрема приходили класи з архітектурного факультету університету.

Виставку перевезено до Чикаго, де вона була відкрита 4-го травня в Українському Інституті Модерного Мистецтва і триває далі. Пізніше виставка помандрує до Вінніпегу.

ЗА ЯКИМ БУДИНКОМ ШУКАЄ УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ?

Одноставна думка відвідувачів Музею, його приятелів, членів Управи та співробітників, що Музеєві наймовірніше тісно в теперішньому приміщенні. Українська громада відгукується на заклик Управи Музею жертвувати гроші на новий будинок і уже зібрано коло 190,000 доларів. Але, на жаль, цієї суми замало. Збирання грошей продовжується.

Який же будинок потрібний Музеєві?

Приблизно два роки тому Управа УМ обміркувала якого розміру будинок потребує Музей. Брали до уваги не тільки сьогоденний стан, але й плани на майбутнє. Всі погодилися, що потрібний будинок з площею, що дорівнювала б приблизно 30 тисяч кв. стіп. У цьому будинкові мали б бути залі для виставок трьох головних відділів Музею (етнографічного, образотворчого та історичного), класи для різних курсів (вишивання, дереворізби, писанкарства і готування різдвяних прикрас на яликни, кімнати для праці співробітників, приміщення для бібліотеки і досить велика зала для влаштування доповідей, товариських зустрічей, показу фільмів, музичних програм тощо. Потрібно чимало простору для сховищ експонатів (етнографічні збірки, колекції фотографій, картин тощо). Температура, вологість та освітлення у сховищах повинні бути контрольовані, щоб зберегти експонати віднищення.

З багатьох причин було б бажано, щоб Український Музей містився у репрезентативній ділянці міста, де в районі П'ятої чи Медісон авеню. Проте ціни на будинки в такій ділянці дуже високі (кілька, а то й кільканадцять мільйонів доларів), неприпустимі нашій громаді. Тому треба шукати за будинком в „українському давтанні“. Це не тільки реальніше, але й має певні переваги. Тут зосереджені різні українські культурні, громадські та фінансові установи, є українські церкви, школи, багато українських крамниць. Цей район ще довго буде центром українського життя. Подруге, цей район дуже швидко поліпшується. Міська управа і приватні підприємства почали його перебудовувати, він стає осередком американського культурного життя. Недалеко міститься Ньюберкський університет, ще ближче відомий коледж Купер Юніон. Недавно поблизу створено два музеї модерного мистецтва: на Принс Стріт і на Бродвеї, між Гавстон вул. і Принс вул. Навколо живе і працює багато мистців, і є плани розбудувати тут мистецьку колонію. Внаслідок цих змін і планів на майбутнє, ціни на будинки і тут дуже зростають, проте все ж нижчі ніж у середній та горішній частині Мангеттену в районі п'ятої авеню.

Піаністка Лідія Артимів дасть концерт на користь Українського Музею

Видатна американська піаністка українського походження, Лідія Артимів, дасть концерт, прибутком з якого дістане Український Музей. Концерт відбудеться в неділю, 11-го листопада 1984 року, о 7:30 годни вечора в Нью Йорку, Alice Tully Hall, Lincoln Center.

Л. Артимів дістала найвищу нагороду на кількох міжнародних конкурсах піаністів. Виступала як солістка з найкращими симфонічними оркестрами світу. Починаючи з 1975 року, Л. Артимів давала концерти в Європі і Америці.

Лідія Артимів давала концерти в Європі і Америці.

Музей відкритий від середи до неділі включно від 1-ої до 5-ої год. по полудні.

ВИДАЄ УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ

Редагує Комісія Преси і Публікацій Адреса: 203 Second Avenue, New York, N.Y. 10003

Діяльність українців у Бразилії

Вшанували українських матерів у Бразилії

Хто сказав, що число 13 нещасливе? Ось дата 13-го травня. Це був день, присвячений матерям, а зі словом „мати“ в'яжуться невідомо поняття любові. В цей день було Богослуження в честь українських матерів, а зокрема українок, що заборонені у концтабори в СРСР. Цю спеціальну Літургію відслужено в церкві Матері Божої Помочі за ініціативою української молодечої організації КЛЕМ. Права священниці Іларій Бардаль. У Службі Божій співав церковний хор під проводом Алама Барана.

Під час Богослуження представники КЛЕМ-у Корнелій Шмулик та Мірна Слава Волошин виголосили промови в честь матерів. Наша українська громада, не зважаючи на погану погоду, прибула масово на це відрядження. На закінчення Служби Божої члени молодечої організації КЛЕМ роздавали картки для матерів. Слід підкреслити присутність телевізійних репортерів, які фіксували Службу Божу і показували в неділю вночі на телебаченні. У церкві були присутні гості з далекого штату Мінаса Жерайс, панство Малінки.

Українська Ніч

З великим успіхом відбулася 12-го травня ц.р. в Осередку Хліборобського Осві-

тнього Союзу та Українського Бразилійського Клубу, Українська Ніч — „ніч пирогів“, що була організована Жіночою Організацією та організацією молоді КЛЕМ.

У програмі відбувся конкурс писанок, який відбувався щороку в рамках цієї імпрези. По вечірній комісії, що складалася з таких осіб: Марія Волошин, Ярослав Волощук, Анна Хома Худзій, Ольга Горачук та Євгенія Мазепа, видавала нагороди учасникам Х конкурсу писанок. Нагороди отримали: Ніканор Баран та Юліана Башин; Ольга Костин та Ігор Баран, Лариса Федосенко. Категорія креативності — Юліана Башин; спеціальна нагорода — Мара Клемчук; комбінація кольорів — Ніканор Баран, нагорода за оригінальність (трипільської культури) — Володимир Ромеро та Тая Клочак; в категорії початківців — Марсія Клемчук, Сільмара Паулузік, Марія Дубецька та Лукресія Карвальо; креативності — Росіклер Кейроз; спеціальну нагороду — Юрко Баран та Сандра Орговська. Велике число членів ХОС-у брали участь у цій українській „ночі пирогів“; панство Малінки прибуло на цю вечірку з далекого штату Мінаса Жерайс. Баль тривав до пізньої в дружній атмосфері.

Виставка українських писанок

Заходом Жіночої Органі-

Члени Української Фольклорної Групи та члени КЛЕМ-у; в першому ряду (направо) Антін Верць, Корнелій Шмулик, Конрад Мартенко, Ніканор Баран; в другому ряду (направо): Петро Білоніцький мол., Жерсон Костин, Адольф Іванків, Ігор Баран, Гловіс Корвальо, Павло Сандога.

зації при Хліборобсько-Освітньому Союзі та Українського Бразилійського Клубу була влаштована виставка українських писанок, яка пройшла з великим успіхом. Українська і бразилійська публіка оглядала з великим зацікавленням роботи наших мистців. З виставлених писанок, дуже оригінальна і високомистецька була писанка Татяни Башин. Також була писанка трипільської культури, яку написав юнак Володимир Ромеро. Всього було 26 писанок, що їх написали наші артисти. Писанки були дуже гарні і кожна з них в інших кольорах з сучасними взорами.

Бразилійська преса подала прихильні репортажі про виставку, а також її показано на телевізійному

руслі ч. 12. Членкиням Жіночої Організації треба висловити наші признання і пошану за таку гарну виставку.

З великим успіхом відбулося у Курітібі, в міській публічній бібліотеці штату Парани, виставка українських писанок мисткині Анни Хоми Худзій, яка хоч третюго українського покоління, але добре володіє українською мовою. Вона одна з найкращих мисткинь писанок української громади в Бразилії і національно дуже свідомо. Цьогорічна виставка була дуже вдала і мала великий успіх. Було багато відвідувачів, всі були захоплені прекрасними писанками. Також про цю виставку згадувалось у бразилійській пресі.

КЛЕМ привітав Гаврила Скальського

Восьмого квітня ц.р. з ініціативи КЛЕМ-у було влаштовано обід у честь нашого ювілята, якому сповнилося 80 років. Г. Скальський працює для нашого товариства вже чвертьсто-

ліття, не зважаючи на свій похилий вік. Він виконує обов'язки „інкасатора“ (збірника грошей) при Союзі. Ми, молоді, мусимо взяти приклад у Г. Скальського, як ми маємо працювати й виконувати наші громадські обов'язки.

Молодь приготувала смачний обід, в якому взяла участь велика кількість наших членів. Під час обіду голова ХОС-у Іларій Безручка та молодий юнак Лавро Прийма, голова КЛЕМ-у, привітали шановного ювілята. Приятелі, що прийшли вшанувати Г.

Скальського, вручили йому подарунки. Обід пройшов у дружній атмосфері і присутні бажали ювілятові багатолітнього і здорового, щоб дочекався вільної і незалежної України.

Корнелій Шмулик

Ветерани вшанували пам'ять Григорія Китастого

Недавно з Божої Волі відійшов у вічність великий чоловік, сл. п. маестро Григорій Китастий, славний композитор і диригент, а перш за все — великий український патріот, якому визволення України було близьке його серцю. Колишній воєнний Другої Дивізії Української Національної Армії з великим смутком 14-го квітня 1984 року відправили його в Бавд Бруку на вічний спочинок.

Маестро Г. Китастий був давнім другом воєнків 2-ї Дивізії УНА, бо ще з 1945 року, коли творилася Українська Національна Армія, а точніше кажучи, коли складала свою воєнну присягу на вірність не чужим, але на вірність українському народові українському народі, новостворена перероджена з протипанцирної бригади „Вільна Україна“, 2-га Дивізія Української Національної Армії. Генерал-полковник Павло Шандрук, головнокомандуючий УНА у своїй знаменитій промові до новозаприсяжених воєнків 2-ї Дивізії УНА сказав: „Вам припала честь перед друзими наш народами заманіфестувати себе першим з'єднанням Української Національної Армії, що складає присягу нашому національному бойовому прапорцю“.

Свідками цієї події були всі члени Капелі Бандуристів на чолі зі своїм улюбленим маестром Григорієм Китастим. З тих часів почалася дружба славного диригента Г. Китастого з воєнками 2-ї Дивізії УНА. Коли створено Об'єднання колишніх Воєнків 2-ї Дивізії УНА, маестро Г. Китастий став його почесним членом. У своєму споміні про цю першу зустріч з воєнками 2-ї Дивізії УНА він писав: „Це було в Німеччині, коли в березні 1945 року 2-га Дивізія УНА приймала присягу. Був похорий, тихий ра-

Члени Об'єднання к. Воєнків 2-ї Дивізії Української Національної Армії зі своїми прапорами над свіжою могилкою свого почесного члена маестра Григорія Китастого.

воєнків і на диво, того ж дня, Дивізія робила дефіляду співаючи „Марш Україна“.

Ці уривки зі спогадів сл. п. маестра Григорія Китастого передаємо з архівних матеріалів Об'єднання колишніх Воєнків 2-ї Дивізії УНА, бо в них він передав свої глибокі патріотичні почуття. Хочемо додати також про маловідомий факт, що Капела Бандуристів мала негайно після описаної присяги повертатися в Німечку до Берліну, де німці мали рішення Капелю розв'язати а бандуристів вислати на різні роботи. Довдавшись про це головнокомандуючий УНА ген. Павло Шандрук негайно дав доручення начальникові Генерального Штабу УНА, ген. Аркадієві Валійському видати Капелі військовий наказ вихити на Захід, куди вона і виїхала щасливо. Німці, дізнавшись про це, не хотіли входити в конфлікт з Генеральним Штабом УНА і не робили вже жодних труднощів.

Колішні воєнки 2-ї Дивізії УНА вшанували пам'ять свого незабутнього приятеля і почесного члена їхнього Об'єднання. В неділю, 29-го травня ц.р. в українській православної церкві Св. Тройці частували присутніх печивом і кавою.

Н. Н.

Пам'яті о. Миколи і Ольги Ілевичів

В житті одиниць, родин, — подібно, зрештою, як і в житті збірної, — бувають події, які заслуговують на особливу увагу. Іноді буває і так, що подія особистого, чи родинного характеру набирають загальної значення. Це, між іншим, можна сказати про посвячення пам'ятника на могилі бл. п. о. Миколая Ілевича і його дружини бл. п. Ольги, які спочивають на цвинтарі Святого Хреста в місті Лакавана біля Баффало, що відбулося у неділю, 3-го червня ц.р.

Акт посвячення був тільки частинною вродичістю, яка відбулася того дня. На цільність торжества склалися ще Свята Літургія в наміренні бл. п. о. Миколая Ілевича і добродійки Ольги перед посвяченням і поминальний обід після посвячення.

Св. Літургію в церкві св. Миколая в Баффало відслужили о. д-р Павло Івахів, парох церкви, о. Олександр Богун Кенез, сотрудник о. Іван Мак, парох церкви св. Василія Великого в м. Лянкестері о. Богдан Остапович з Торонто, а колісь парох української католицької церкви в Лакавані.

Після Служби Божої учасники поїхали на цвинтар, де відбулося посвячення, що його довершили, крім вищезгаданих священників, ще й о. Дмитро Лантута, парох церкви св. Івана Хрестителя в Баффало — Блек Рак. Під час Служби Божої і посвячення співав церковний хор під диригентурою Михайла Проценка.

Пам'ятник — результат старань Теодозія і Михайла Депутата (дочки й зятя). Поминальний обід відбувся в залі церкви св. Миколая. Під час обіду рід Ілевичів репрезентував внук о. Миколай І. добродійки Ольги, Зенон Депутат. Він керував перебігом обіду і прикрасив склад учасникам подяку за вияв пошани до бл. п. о. Миколай І. добродійки Ольги. В часі обіду промовляв о. митрат д-р П. Івахів, о. Б. Остапович (по-українськи), о. Д. Лантута (по-англійськи). Всі вони поділилися спогадами про о. Миколай і добродійку Ольгу, при чому звернули спеціальну увагу на їхню гуманність, на їх жертвенну працю для добра парафії. Отець Б. Остапович подав ще кілька фактів із життя о. М. Ілевича. Отець О. Богун Кенез, який не знав о. Ілевича, обмежився до кількох речень. Від мирян промовляв д-р Михайло Лоца. Говорив він в дусі одного послання св. апостола Павла.

При кінці свого слова д-р М. Лоца звернув увагу на те, що перед Першою світовою війною і після неї багато наших селян покидали рідні землі і вдалися за море шукати кращих умо-

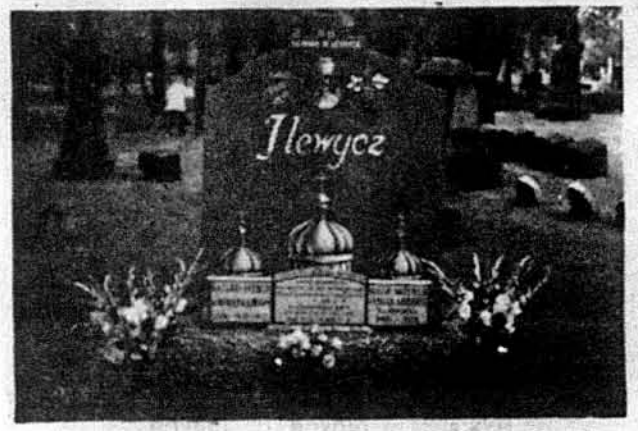
вин життя. У о. Ілевича був звичай виражати таких парафій-емігрантів з Богом, відправляти на їх інтенцію Богослуження і благословити їх на далеку, незнану дорогу. Згадуючи про цей факт, д-р Лоца навіяв до виступу проф. Степанія Чухач, яка по-мистецьки, з чуттям продеклямувала вірш Богдана Лепкого „В світ за очі“. В цьому вірші поет власне й змалював картину покидання рідної землі одною бідною селянською родиною.

Обід розпочато й закінчено молитвою.

З нагоди посвячення пам'ятника на могилі бл. п. о. Миколая і його дружини Ольги подамо декілька фактів з їхнього життя, що спираються головню на автобіографію о. Миколая.

Отець М. Ілевич народився 17-го грудня 1886 року в с. Грабківці, Зборівського повіту, де його батько був священником. Мати о. Миколая Емілія походила з роду Авдіковичів. Початкову освіту майбутній отець здобув частинно шляхом приватного навчання, частинно в початковій школі в Грабківцях, а третю і четверту класи початкової школи закінчив в Золочеві. Там же закінчив і першу класу гімназії. Продовжував гімназійне навчання у Тернополі, де й склав іспит зрілості (матуру) в 1905 році. В 1905-1909 роках навчався теології у Львові. Після закінчення студій в 1909 році одружився з Ольгою Касіською, дочкою українського католицького пароха в Ковалівці, повіт Бучач.

Св. Тайну Священства приймав Миколай Ілевич одержав з рук Львівського Митрополита Андрея Шептицького 30 січня 1910 року. Після висвячення сповняв обов'язки сотрудника в кількох парафіях (по черзі), а саме: в Пізнанці Гнізній, повіт Скалат, в Отиневичах, біля Холдорова, повіт Бибрка, у Вишнівцях, повіт Тернопіль, в Золотниках, повіт Підгайці. По чотирьох роках сотрудникства став парохом в Соколові, повіт Підгайці (1914-1922), згодом у Голдочах, того ж повіту. В 1930 році перенісся до Станіславської дієцезії, до с. Підлужжя біля Станіславова і душпастирював там до 15-го березня 1944 року, тобто, до вилізу до родинною на емірацію за дозволом духовної влади, єпископа Григорія Хомишина. У о. Миколая і його дружини було п'ятеро дочок і син Роман, який не мав змоги виїхати перед більшовиками, понав в 1946 році їм в руки, був заборонений на Сибір, де й загинув. Дочки виїхали з батьками. З

Пам'ятник на могилі о. Миколая і його дружини Ольги Ілевичів.

них дві уже покійні — Степанія, замужня Гаврилук і Анна, замужня Дерлиця. У живих залишилися Теодозія Депутат, Марія Княгиницька і Ярослава Божемська.

Вихавши з Підлужжя, родина Ілевичів перебувала до серпня 1944 року на Лемківщині, де о. Миколай одержав становище сотрудника в парафії Вірхомля, повіт Мушина, потім він був змушений з родиною податися на Словаччину, шукати безпечнішого місця перед більшовицькою навалюю. На запрошення єпископа Павла Гойдича о. Миколай Ілевич прибув з кількома ще священниками до Пряшева, де затримався приблизно один місяць. Дальші несприятливі воєнні події заставили родину Ілевичів покинути Пряшів і переїхати до Відня в 24-ій окрузі (Гунтрансдорф) о. Ілевич був душпастирем для втікачів-українців. В лютому 1945 року переїхав до Баварії, до Покінг, де працював спочатку як помічник о. д-ра Мелетія Соловая, а згодом був призначений Апостольською Візитаторою в Мюнхені душпастирем для українських робітників, що працювали у німецьких хліборобів в тій околиці, і для українських втікачів. Ці обов'язки сповняв до січня 1946 року. Дальші тапи душпастирської праці о. Ілевича такі: Кірхзесон, біля Мюнхену, табір Варнер-Касерен в Мюнхені. Живучи у цьому таборі, о. Ілевич опікувався українськими втікачами, які жили у таборі Luitpoldkaserne в Мюнхені, а також і тими, що мешкали приватно в тій околиці. Для них відправляв Богослуження в римско-католицькій церкві св. Варвара.

При кінці квітня 1950 року о. Ілевич з дружиною виїхав до ЗСА й прибув до Нью Йорку 8-го травня. Поки перейшов на смертну, трудився ще як сотрудник в таких місцевостях: Кайзер, Монт Кармель, Скрантон, Па. В лютому 1956 року приїхав до Баффало, де за мешкав як емерит. Аж до своєї смерті, яка наступила 31-го березня 1972 року, він

був зв'язаний з парафією св. Миколая, для якої виконував доручення його обов'язки. 31-го січня 1960 року парафія відзначила золотий ювілей його священства торжественною Службою Божою, а згодом бенкетом. Парохом церкви св. Миколая в Баффало був тоді о. Миколай Воєвжовський. Парафія була готова відзначити і 60-ліття священства, але о. Ілевич попросив, щоб цього не робити з огляду на його похилий вік.

Отець Миколай обрав Баффало місцем свого перебування в часі емеритурі, бо в цьому місті жили дві його дочки Теодозія Депутат і Степанія Гаврилук.

Отця Ілевича і його дружини Ольгу не знав я перед їхнім приїздом до Баффало. Але 12 років перебуваючи з ними тут дали мені підставу дати їм свою власну оцінку. Отець М. Ілевич визначався, перш за все, високою особистою культурою, інтелектуальною солідністю у виконуваних обов'язках, добротою і справедливістю. Як громадянин, таким він був і в родинному житті.

Дружина о. Ілевича Ольга була його постійною помічницею. Отець Миколай І. добродійка Ольга піддержували одне одного не тільки у родинному житті, у виконуваних родинних обов'язках, але й доповняли себе у суспільній праці. А тієї праці, як мені відомо з оповідань дочки Теодозії Депутат, було у них за некороткий вік чимало. Обидвоє вони дбали про піднесення освітнього, культурного й економічного рівня своїх парафій в Україні. Організували хори, драматичні гуртки, влаштовували імпрези. Добродійка Ольга була ще в додатку своєрідною медсестрою для парафії і давала їм першу медичну допомогу. Своєю відданою працею о. Миколай і його дружина повністю заслужили собі на те, щоб пам'ять про них зберігалася з роду в рід.

Михайло Лоца

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ

ПОВІДОМЛЯЄ ПРО ДАЛЬШЕ ПОЛІПШЕННЯ СВОЄЇ 90-РІЧНОЇ СЛУЖБИ СВОЇЙ ГРОМАДІ В ДІЛЯНЦІ ЖИТТЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЧЕРЕЗ ЗНИЖЕННЯ ЧЛЕНСЬКИХ ВКЛАДОК У КЛАСІ ТЕРМІНОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ І НОВІЙ КЛАСІ АКЦИДЕНТОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.

ЩОБИ ДАТИ НАГОДУ ВСІМ СВОЇМ ЧЛЕНАМ, ЯК І НЕ ЧЛЕНАМ НАБУТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НА ВИСОКІ СУМИ ЗА НИЗЬКУ ЦІНУ І ТИМ САМИМ ЗАБЕЗПЕЧИТИ КРАЩУ ДОЛЮ СВОЇМ РІДНИМ, ТО

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ

впровадив надзвичайно низькі ціни на

Термінове Забезпечення

ЯКЕ ПОВИННІ НАБУТИ ВСІ УКРАЇНЦІ АМЕРИКИ І КАНАДИ У ВІЦІ ВІД 16 до 55 РОКУ ЖИТТЯ.

ТЕРМІНОВА ГРАМОТА УНСОЮЗУ дає змогу забезпечитися в УНСОЮЗІ на НЕОБМЕЖЕНУ суму.

ТЕРМІНОВА ГРАМОТА УНСОЮЗУ є незвичайно дешева. 20-річна людина може набути 50,000 дол. Впізнати забезпечення з річною вкладкою за суму 108.50 дол.

ТЕРМІНОВА ГРАМОТА УНСОЮЗУ забезпечує на 5 та 10 років, а перед закінченням того речення дозволяє на зміну терміновій грамоті на постійну, чи довше реченню, згідно з бажанням забезпеченого.

ТЕРМІНОВА ГРАМОТА УНСОЮЗУ запевняє її власникам усі членські права, включно із правом на грошову допомогу.

ТЕРМІНОВУ ГРАМОТУ УНСОЮЗУ можуть набути однакові члени, як і не-члени УНСОЮЗУ, вона, зокрема є необхідною для придбання ДОСТАТНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ незалежним родинам з підростаючими дітьми, які потребують високого, в водночас дешевого забезпечення на час, доки діти підроснуть й здобудуть освіту.

ТЕРМІНОВА ГРАМОТА УНСОЮЗУ дає особам і родинам незрівняну нагоду ДОПОВНИТИ СВОЄ ЖИТТЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ до висоти, яка дійсно дає економічну безпеку на випадок передчасної смерті, ОСОБЛИВО ВДОМІВ І СИРОТАМ, ЯКІ ВТРАТИЛИ МУЖА І БАТЬКА.

ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ! Скористайтеся з цієї вимкової нагоди, щоб ДОПОВНИТИ своє дотеперішнє забезпечення найбільшої потреби Ваших найближчих.

НЕ-ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ! Станьте членами найстаршої й найбільшої й найбільш української установи у вільному світі, забезпечивши себе й своїх рідних перед завжди можливим ризиком передчасної смерті дуже дешевою грамотою ТЕРМІНОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.

ЧЛЕНИ Й НЕ-ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ! Не відкладайте забезпечення свого й своїх рідних на НЕПЕВНЕ ЗАВТРА. Не відкладайте малим забезпеченням. Важливіше не те чи ви забезпечені, але чи ЗАБЕЗПЕЧЕНІ ДОСТАТНЬО? За пару доларів місячної вкладки, можете придбати високу суму забезпечення, від якої може залежати ДОЛЯ ВАШИХ НАЙДОРОЖЧИХ.

ГРОМАДЯНИ! Негайно зверніться до місцевого секретаря чи організатора УНСОЮЗУ, або пишть прямо до Головної Канцелярії УНСОЮЗУ в Джерзі Сіті за інформаціями про Союзове забезпечення. Пам'ятайте про народну приказку: **БЕРЕЖЕНОГО ГОСПОДЬ БЕРЕЖЕ!**

Ukrainian National Association
30 Montgomery Street • Jersey City, N.J. 07302

„Ольжичівка“ (Закінчення зі стор. 2)

„Ольжичівка“ можна було б закінчити. Перша і друга „рунда“, як написано вище, відбулася з більшим чи меншим успіхом — моральним і матеріальним для ОДВУ та вдвоємляти і зоохотою до участі у чергових імпрезах на „Ольжичівці“ для учасників. Третя й остання рунда (як каже д-р Л. Рудницький) — вже поза наміченою програмою продовжувалася як для когось: для одних у „барі“, де в товаристві милых панів і говірливих панів проводилися розмови („без політики“) до пізньої ночі, для інших — запрягання коней і поворотом у „своє“, для третіх — відвідинами сусідів і знайомих, що тут, такі як і довкола Союзівки й „Верховини“, побудувавши свої дачі, проживають тихим, спокійним і зажиточним життям. До першої й третьої категорії й я належав.

На запрошення о. Богдана Левницького і його брата бандуриста Романа Левницького, побував я в багатій та гостинній хаті о. Богдана, побудованій за власними планами оподалік „Ольжичівки“, де в присмерному товаристві дружини („паніматки“) о. Богдана-Софії і запрошених гостей ми й не чулися як треба було повертатися на вечерю до „Наталки“, а там, після вечері далі продовжувати „засідання“ на вільному повітрі в „...барі“, де мій сусід і старий друг з Філадельфії Петро Генгалло був „ведучим програмою“ і „координатором претензії „андронів“, доки його приятель і „шофер“ — д-р Петро Стерчо, не посадив біля себе, при керівництві свого автомобіля й не повів його до Філадельфії.

Переночувавши у вигідних апартаментів „Наталки“, що їх для мене й моєї дружини Галини зараня підготував симпатяга Володимир Зуляк, на черговий день, у понеділок, 8-го серпня, після сніданку й мєні дорога постелилася у „своє...“ Залишивши мою „Хельсін“ на тригвинний відпочинок на „Ольжичівці“, ізвільнивши її таким робом від „домашніх зайнятій“ у рідній хаті, у гарячій і вологій день, серед густого „трефіку“ і ще завжди ремонтним пенсильванським тирплайком (північною відногою), а там „Рузвельт Булевардом“ і 95-ою, добрів я до річки Делавару й моєї хижі, де мене вже ждали „домашні заняття“ зюження трави в „бек ярді“, підливання квітів у городи й у вазонках, що їх наказувала мені „Хельсін“ доглядати „як ока в голові“, зрощування водою иринного городчику з помідорами, огірками та... що найгірше, кухня у власному заряді і здорове прохарчування, що мені, старому пластунові, все таки доводиться не легко виконувати!

Оце вже другий тиждень сиджу у моєму городі під балдахином, слухаючи клясиної музики з радіоприймача, заживаю самотнім життям „самоногою відвіди“ й виступую на машинці цей незрчий репортаж. А чи він вам, шановні читачі, сподобався, це вже від вас залежить! 25-ліття „Ольжичівки“ за нами! З нетерпеливстю дождатимемо чергових ювілеїв! А поки що це станеться, готуймося до чергових виступів на „Верховині“, Союзівці, „Сумівці“ і на інших „клянтках України“ — доки Господь Бог дозволить нам віку!

Згадуючи добру людину

(В першу річницю смерті бл.п. Івана Бішко)

Дня 24-го липня 1983 року помер на 82 році життя Іван Бішко. Він був життєрадісною людиною, фізично сильний і, як пише його дружина, здоровий як дуб. Але у відповідний час поклав його до себе Всемогутній Бог.

Родився Іван Бішко в селі Туринці, Жовківського повіту в Західній Україні. Часи були важкі в повоєнений поляках Галичині. Іван мусів залишити батьківщину; в 1927 році виїхав до ЗСА, до рідної сестри Анастасії та швагря Николи Забитковських, які жили в Трентоні. Н. Дж. Але тут не пощасти-

ло знайти праці, тож виїхав він до Нью Йорку і поселився в північному Брукліні, біля односельчан Луцинських. Знайшов працю, з якої був задоволений, тож працював довгий час, даючи повне забезпечення своїй родині.

Одружився в 1930 році з Марією Троць і було в них двої діток: Оля і Мирон. І прожили Бішки в шалливому подружньому житті 53 роки.

Дбали про своїх дітей, дали їм можливість здобути освіту та стати професіоналістами. Одначо навчили їх української мови, так що їх діти володіють цією мовою бездоганно в письмі і слові.

Познайомившись з місцевою громадою, бл.п. Іван вписався враз з цілою сім'єю до Українського Народного Союзу, стаючи членом Т-ва „Запорожжя Січ“. Відділ 325-ий, і розгорнув свою активну громадську діяльність. Багато літ був предсідником того Відділу, був учасником двох конвенцій УНСоюзу, був теж головою Українського Народного Дому в Брукліні. Працював для добра громади чесно, жервенно. Щедро жертвував на церковні й народні цілі, і з дружиною став меценатом українських студій в Гарвардському університеті.

Значною й незабутньою є його добротність. І Бішко допомагав новим українським імгрантам, які мусили покинути рідні землі, бо їх загарбав московський наїздник, і бажали поселитися в ЗСА. Він сам підписав приблизно 30 афідавітів, тож кілька десятків новоприбулих довго пам'ятимуть добре серце І. Бішка у вдячності за змогу вільно й щасливо жити в Америці.

Багато мрій і плянів лелівав покійний Іван; не було змоги їх всіх здійснити. Тому рік залишив у смутку дружині Марію; доно Олю з мужем Михайлом і внучатих Михася і Катрусю: сина Мирона з дружиною Катрено та внучків Івана і Стефана, що вже одружені, внучку Дженіс і правнучку Кароліну; рідну сестру Анастасію Забитковську, швагря Василя і Теодора з їхніми родинами, як і дальшу родину в Україні.

Згідно з бажанням Покійного, його дружина Марія і діти зложили 1,000 доларів на Український Науковий Інститут Гарвардського університету.

СПОРТОВІ ВІСТКИ

Редагує Омелія Твардовський.

СК СУМ „Криля“ — Л.Е.Д. СК 4:0

У неділю, 17-го червня ц.р., перша дружина „Криль“ перемогла новика „Мейджор Дивізії“ клуб Л.Е.Д. 4:0. В цих останніх змаганнях весняної рунди „Криля“ заграли дуже добре. У зв'язку з тим, що обидва змагуні, Паолі і Мікоеліс, не змогли взяти участі в цих змаганнях, наша дружина виступила в повному українському складі. Дружина Л.Е.Д. що складається з еквадорців, мала легку технічну перевагу, але наші значно молодші віком змагуні були мобільніші, та ще й при гарячій температурі 92 ступені. На протязі цієї зустрічі еквадорці вправно володіли м'ячем, але їх напад не зміг пробити щільну оборону „Криль“. Декілька стрілів вправно ліквідував наш воротар.

Швидкі акції наших помічників і особливо нападу частко створювали критичні ситуації у підворотті суперників, з яких і здобули чотири голи. Конто відкрив Андрій Ситник, який успішно виконав карний стріл, що його подиктував суддя за дотик рукою м'яча на карному полі. В 35-ій хвилині Ліятос (український грек), перейнявши подачу Тилицького, головою вмістив м'яч в сітку воріт еквадорців 2:0. Після перерви „Криля“ притиснули суперників до їх воріт, у наслідок чого в 65-ій хвилині Андрій Ситник після довгого рейду стрілив свого другого голя зустрічі. Вислід 4:0 Орест Березецький, використавши гарну подачу Володі Базиловича. В кінцевій фазі змагань суперники провели кілька акцій в підворотті „Криль“, однак, їх успішно ліквідувала оборона і воротар нашої дружини.

Зобувши чергових дві точки, „Криля“ закінчили весняну рунду сезону на другому місці після хорватської дружини „Адрія“, маючи 11 точок.

Склад „Криль“: Я. Дахнівський, Я. Кулінченко, І. Борух, І. Бурбан, Т. Яворський, Й. Оверко, В. Базилевич, П. Куляк, А. Ситник, Т. Тилицький, О. Березецький, О. Дрогомирський, О. Дахнівський, П. Ліятос (грек з України).

Мирон Дахнівський

УСВТ „Ч. Січ“ закінчила сезон на четвертому місці

Бурхливим виявився сезон для першої дружини УСВТ „Ч. Січ“. На протязі осінньої, як і весняної рунди „Січовики“ очолювали показник таблиці ігор, йшли від перемоги до перемоги аж до 15-ої рунди, коли зустріли в Пасеейку Н. Дж. свого найбільшого конкурента „Мейджор Дивізії“, а саме: клуб П.А.Л., що складається з великої більшості з новоприбулих футболістів з Південної Америки. В цій пам'ятній зустрічі наша дружина мала перевагу і вже на початку вела 2:0. На жаль, гарячі прихильники цього клубу почали захоочувати своїх змагунів до брутальної гри, яку чомусь не старався контролювати суддя, мабуть, побоюючись конкуренції. У висліді цієї брутальності ряд змагунів „Ч. Січ“ зазнали контузій, а чоловічий оборонець нашої дружини Юрій Бакун був знесений з грища із зломаним носом.

Використовуючи скрайню односторонність судді, змагуні і публіка дали допускатися до брутальних і провокативних вчинків, спричинюючи затримки, в одній з яких змагун П.А.Л. іслав м'яч в сітку воріт „Ч. Січ“, а суддя неочікувано признав голя. Коли В. Ткач, капітан нашої дружини, старався вказати судді на неспортивні вчинки змагунів і глядачів-господарів, він, як і пізніше його заступники, був видалений з гри червоними картками. Не маючи іншої можливості охоронити своїх змагунів від дальших контузій та провокацій, провідник дружини стягнув їх з площі змагань ще перед закінченням цієї драматичної зустрічі.

Про події і факти, що трапилися в часі цих змагань, провід ланки листовно поінформував лігове керівництво та вислав теж формальний протест. Приз-

наючи у своїй відповіді, що суддя цих змагань допустив деяких помилок, керівництво ліги визнало його звіт міродарним і зарухувало для П.А.Л. перемогу 3:0 Дуже прикро, що це несправедливе рішення піддержали теж урядовці ліги українського походження. У зв'язку з цим дивним випадком Управа Т-ва відтягнула свою дружини від чергових 3-их зазлеглих змагань, у висліді чого П.А.Л. став першорундо „Мейджор Дивізії“, маючи на своєму конто 27 точок. Польські „Соколи“ зайняли друге місце (26 точок), Вірменський С.К. (25) і „Ч. Січ“ із здобутою 21 точкою опинилися на четвертому місці. В загальному перша дружина провела один із кращих сезонів: в грах за аматорську чашу дійшла до стейвового фіналу, за чашу Нью Джерзі змагалася у півфіналі і якщо б не згаданий вже випадок „Ч. Січ“ мала б найкращу можливість здобути першорундо „Мейджор Дивізії“ Шейфер Ліги Нью Джерзі.

У складі дружини виступали: М. Хамуляк, Ю. Бакун, Р. Бухачевський, Р. Павлюк, Дж. Зулий, Д. Матіяш, М. Берман, С. Сабрі, А. Бакун, В. Ткач, М. Хмилевський, Д. Бакун, М. Торій, д-р В. Бакун, Р. Саба, Д. Каміко, Д. Брієнза. Провідником дружини є Володимир Бакун.

В літньому сезоні наша дружина запрошена взяти участь в традиційному турнірі фірми ДАБ, змагання якого проходять в п'ятницю і вівторки ввечері на площі Фарчерс Гров в Юніон, Нью Джерзі. Іншими учасниками будуть чоловічі клуби Космополітальної Ліги. 1-го, 2-го і 3-го вересня ц.р. наша дружина візьме участь в Ювілейному турнірі на площі оселі УБС „Верховина“ в Глен Спей, Н. Й., в якому учасниками будуть найкращі українські клуби ЗСА і Канади.

Вістки з України

ЗІБРАНА ЛУЧНИКІВ УКРАЇНИ ПЕРЕМОГЛА ЗІБРНУ ФІНЛЯНДІЇ

14-17 червня ц.р. на кнівському стадіоні відбулися товариські змагання стрільби з луку між збірними України і Фінляндії. В цих змаганнях взяло участь 7 дружин із 66-ма лучниками. Згідно з вислідами, перемогу здобули українські лучники, які в кінцевому показнику таблиці ігор зайняли перше і друге місця. Найважливішими змагунками були українки: В. Радіонова із Сумів, О. Ягодина із Києва та 15-річна кнівлянка Олена Маніна. Між чоловіками з українців найкращими були: Р. Мацех, І. Прокопів, А. Шуманський, Я. Пастернак і К. Школьний — усі з Львова та С. Прудников і О. Габелків з Харкова. Був чемпіон юнаків Європи К. Лааксо, а між жінками Т. Партанен.

ЗІБРАНА УКРАЇНИ — ЧЕМПІОН СССР В ВЕСЛУВАННІ

Виступаючи в черговому чемпіонаті СССР жіноча збірна України здобула 4235 точок і цим зайняла перше місце, перед збіркою Росії, що здобула 2785 точок. Зескадри збірної України золоті медалі здобули: М. Данилюк, Н. Уманець, О. Терешин, Н. Яценко і Т. Башкатова. Десять українок здобули срібні нагороди і така ж кількість бронзових.

Спортові розписки

Впродовж дев'ятьох днів на цеглисті біжні Колісесум в Лос Анджелесі відбулися кваліфікаційні змагання легкої атлетики за вхід до Олімпійської збірної ЗСА. Тільки перші три змагуні закваліфікувалися, а решта відпали.

Трудно, майже неможливо, описати глибокі почування тих вісьмох фіналістів, з яких тільки три могли увійти до групи особливих вибранців. Закваліфікувавшись, вони обіймали один одного часом прикладали головою до біжні. Ці ті щасливі, які пішли до спортового табору в Колорадо Спрінгс та влягнули престижні соючки із написом „Ю-Ес-Ей“. Перед ними — медалі, похвали та слава, до чого вони роками приготувалися.

А по другому боці — ті, що відпали. Були такі, що зв'язавши свої капці шнурками, жбурнули їх з неохотою на біжню, а інші присіли збоку, опустили голови між колінами, а як піднеслись, на молодих обличчях були сліди високих сліз. Від шести до восьми літ (бойкот Москви) вони працювали, тренували — і... посовгнулася нога. А що далі? поставили вони собі питання.

Відпадають рекордмени

У неможлимому тиску і з перших трьох спіткала невдача двоє рекордменів. Першим був Билл Олсон у скоці з жердкою (легкої будови тіла) проти сильного вітру, який зносив його назад і він перепав.

А другою була Стефані Гайтворт, яка в бігу на 100 м. пліток, зачепила шостий, і чотири змагунки в той сам час осягнули мету. Півгодини судді розглядали фото, а опісля вирішили, що Стефані була четвертою. Схилила вона голову з жалем.

Улюбленці

Питання є, чи Карл Луїс буде черговим Джессі Овенсом, що здобує чотири золоті медалі? Є всі дані для цього, бо він закваліфікувався на 100 м. та до скоку в довжину. Якщо він увійде у штафету, — а він увійде, — то чотири золоті на шні. Але заждіть, він має сестру Керол, яка сягає на перше місце у скоку в довжину. Як кажуть, водиться в родині.

Чи Мері Декер змагатиметься в 1,500 і 3,000 м., чи тільки в одній із цих конкурентій — ще відкрите питання. На протязі чотирьох літ вона завжди здобувала перші місця. Навіть проти советських змагунів, зокрема, (і там входили літкі в гру) проти світової рекордсменки Казанкіної, яку перемогла минулого року. Без Казанкіної Мері має відкрите поле.

107 змагань і сім літ підряд Едвард Мозес здобував перемоги, отже, немає причини, щоб у плітках на 400 м. залишився позаду. Дехто каже, що вистачить, щоб він з'явився на старт, а про біг, то вже, мовляв, не турбується. Подібне говорять і про Грег Луганса в стрибку

Плавацькі кваліфікації

У спортових колах відомо, що в групі чоловіків перевагу мають ЗСА, а в жіночій — Східна Німеччина. Тут слід сказати, що в кваліфікаційних змаганнях чоловіки зберігають свою супремасію (побивають рекорди), тоді як в жіночій, згідно з вислідами, настає деяке вирівняння між ЗСА та плавацями Східної Німеччини.

Ед Бирк був змагуном ЗСА в Грінах в 1964 і 1968 роках в меті молотом. Молот — це тільки назва, а насправді це металева куля, зашвінена на тристовпній сталевій дріт з ручкою. Його обкручується, а опісля викидається.

Бирк вправляв в 1979 році а тому, що було холодно, йому з рук виховнувся молот і поранив його дружини, яка сиділа в автомобілі, забрали її до шпиталю, де вона видужала. Згодом вона привела Еда на змагання новий стиль, племча до напруму вимету. Він відмовився, але руки свербили. Дружина завезла його на стадіон і наказала вправляти. Тепер 44-річний Ед — найстарший олімпійський змагун легкоатлетичної скіпи ЗСА. Чи ж не зворушила ця подія?

Марко І. Івонюк в кваліфікаційних змаганнях ходу на 30 та 50 км. здобув неспортивні перші місця. Наприклад, на 50 км. випередив своїх противників на 14 хвилин, отже, на дві милі. Невідомо нам, але прізвище вказує, що він українець. Чи він є і почувасться?

Ніколи, здається, ЗСА не виставили такої потужної дружини. Трудно сказати чому — чи то због талантів, чи амбіції, чи щось інше? Для прикладу, дружина відбиваники ЗСА побіла збірну СССР в Харкові в чотирьох змаганнях. А інші ланки — тільки чекають на противника. В легкій атлетикі нахваляються, що „рознесуть“.

Після кваліфікаційних змагань всі змагуні перебувають в Колорадо Спрінгс до угодження Академії Летунства, яку здало до диспозиції Олімпійського Комітету ЗСА президентом Р. Регеном, який розуміє значення спорту. Всі атлети ЗСА досконалістю там їхні вмістості та вже за кілька днів покажуть їх світові.

Ф. Лукіянович

NEW CREDIT CARD! NO ONE REFUSED! Also, information on receiving Visa, Mastercard with no credit check. Free brochure. Call 602-951-1266 extension 662.

ЗЕНО ТЕХНІКА! The future is here... UKRAINIAN-ENGLISH COMPUTER SYSTEMS for the serious Ukrainian organizations, educators, parents. Xenotechnik, Inc. (215)382-2970 = P.O.Box 102 Cheltenham, PA 19012

For a complete demonstration come to Soyuzivka August 12 and 13, 1984. Ukrainians Working for You!

HELP WANTED! ПОШУКУЄТЬСЯ ГОСПОДИНІ-ОПІКУНКИ для старої жінки. Околиця Квінс — Нью Йорк. Зголошуватися прошу тел. (212) 845-5386 у п'ятницю, суботу, неділю і по неділю у поплудневих годинах.

FUNERAL DIRECTORS

ПЕТРО ЯРЕМА УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦАХ КОНТРОЛЬОВАНА ТЕМПЕРАТУРА Peter Jarema 129 EAST 7th STREET NEW YORK, N.Y. 10009 (212) 674-2562

ЛІТЕРАТУРА І ЖИТТЯ Увага! УВАГА! У ВИДАВНИЦТВІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ СВОБОДА

Д-ра Луки Луцева ЛІТЕРАТУРА І ЖИТТЯ Книжка у твердій темній полотняній обгорції з золотими літерами більшого формату, має 480 сторінок і охоплює повне літописання (1925-1975 рр.)

МОНОГРАФІЯ „Н. СОМКО та С. МАКАРЕНКО“ та Надія Сомко „СКУЛЬПТУРА та МАЛЯРСТВО“

Два кольорові альбоми для подарунків та власної бібліотеки, по надзвичайно дешевій ціні. Н. Сомко — „Скульптура і малюнок“ \$18.00 Н. Сомко та С. Макаренко — „Монографія“ \$16.00

ПРИЙМЕМО НА ПРАЦЮ IBM System 34, System 36 operator. Досвід побажаний. Прийнятий на цю працю перейде вишкіл. Зголошення: Український Народний Союз (201) 451-2200

Now available THE GREAT FAMINE IN UKRAINE: THE UNKNOWN HOLOCAUST Compiled and edited by the editors of The Ukrainian Weekly Published by the Ukrainian National Association

Іван Кедрин ЖИТТЯ — ПОДІЇ — ЛЮДИ СПОМИНИ та КОМЕНТАРІ Ціна: \$21.25 з пересилкою

THE GREAT FAMINE IN UKRAINE: the unknown holocaust

У ВИДАВНИЦТВІ „СВОБОДА“ ПОВИЙСЯ ДАВНО ОЧІКУВАНІЙ, НАЙБІЛЬШ ХОДОВА І НАЙБІЛЬШ ЧИТАБЕЛЬНА КНИЖКА ВОПОДИННИЙ БАГАРУК КАЛІНОНИЙ БАРИГІСТ

Мистецьке оформлення ЛЮБОВ КОЛЕНСЬКА ДЗЕРКАЛА

Мистецьке оформлення ЛЮБОВ КОЛЕНСЬКА ДЗЕРКАЛА

Мистецьке оформлення ЛЮБОВ КОЛЕНСЬКА ДЗЕРКАЛА